

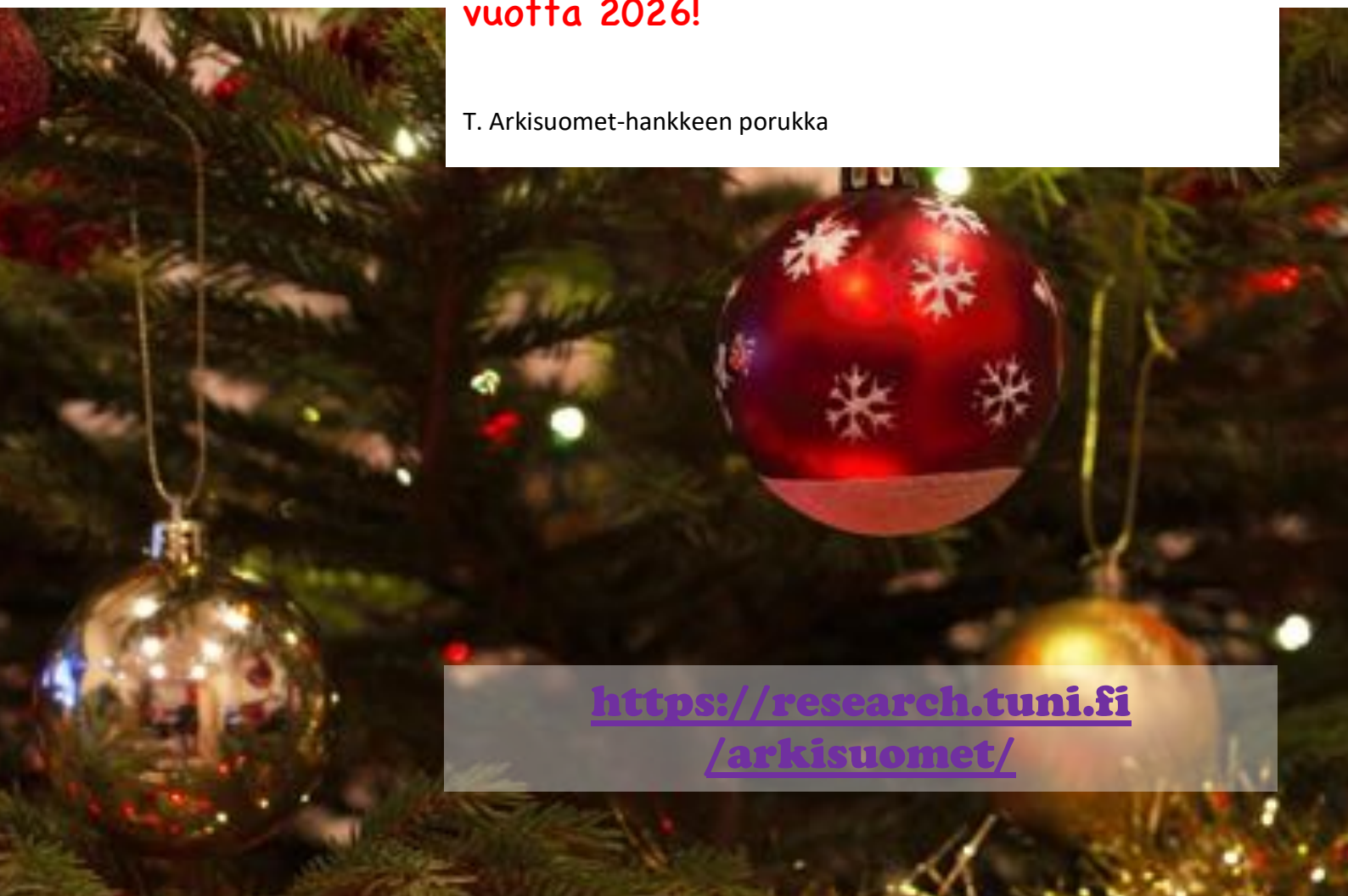
Kiitos ja kumarrus Arkisuomet- hankkeesta!

Koneen Säätiön rahoittama kolmivuotinen Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos -hanke (2023–2025) alkaa tulla päätökseensä. Tässä hankkeen viimeisessä uutiskirjeessä on aika pysähtyä hetkeksi katsomaan taaksepäin – sekä ennen kaikkea kiittämään.

Verkkosivuillamme on luettavissa uutisia hankkeesta ja tutkijoiden haastatteluja. Sinne tullaan myös jatkossa päivittämään hankkeeseen liittyviä tutkimusjulkaisuja. Hankkeessa kerätty kyselyaineisto on nyt tutkijoiden käytettävissä Aila-järjestelmän kautta. Vaikka hanke on loppusuoralla, sen satoa on vielä luvassa lisää – ja tutkimus kielikäsitteisiin ja kielenmuutokseen liittyen jatkuu tulevaisuudessakin.

**Mukavaa joulunaikaa ja hyvää uutta
vuotta 2026!**

T. Arkisuomet-hankkeen porukka

<https://research.tuni.fi/arkisuomet/>

BLOGI

Tämä on ollut antoisa oppimisprosessi

Johanna Vaattovaara

Kolmivuotisessa Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos -hankkeessa olemme pyrkineet yhdistämään sosiolingvistisen kielikäsitystutkimuksen, aiheeseen liittyvän koulutuksen ja samalla yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen.

Kansalaistieteen hengessä olemme järjestäneet avoimia, osallistuvia kielikäsitystyöpajoja, valtakunnallisen *Kielitiede-TETin* lukiolaisille ja *Kielikäsitykset kanssatutkimuksen keinoin* -tutkimuskurssin yhteistyössä Helsingin työväenopiston kanssa. Hankkeessa on myös kerätty valtakunnallinen kielitietoisuuskyselyaineisto lukiolaisten parissa sekä avoin Kielikokemustarinoiden keruu.

Kaikki tämä toiminta, jota olemme tehneet yhteistyössä Tampereen yliopiston Kielten tutkinto-ohjelman opiskelijatiimien kanssa, on kartuttanut tieteellistä ymmärrystä kielitietoisuuksista ja kieli-ideologioista sekä osaltaan vienyt eteenpäin kanssatutkimuksen käytänteitä ja kansalaislingvistiikkaa, jossa kieltä koskevat tutkimuskysymykset, tulkinnat ja oivallukset rakentuvat vuorovaikutuksessa kaikkien tutkimukseen osallistuvien kanssa.

'Toiminta on kartuttanut tieteellistä ymmärrystä kielitietoisuuksista ja kieli-ideologioista sekä osaltaan vienyt eteenpäin kanssatutkimuksen käytänteitä ja kansalaislingvistiikkaa.'

Arkisuomet-hanke on ollut meille itsellemme antoisa oppimisprosessi. Haluamme lämpimästi kiittää kaikkia tutkimukseen osallistuneita antamastanne ajasta, ajatuksistanne ja myös mieltä lämmittäneistä palautteistanne – sanalla sanoen, arvokkaasta panoksestanne! Sydämellinen kiitos kuuluu myös kaikille hankkeen yhteistyötahoille, tieteellisille neuvonantajille sekä matkan varrella hankkeeseen osallistuneille tutkijoille, tutkimusavustajille ja -harjoittelijoille. Yhteistyö, keskustelut ja yhteinen oppiminen ovat auttaneet meitä onnistumaan. Kiitos myös antoisasta ja inspiroivasta tieteellisestä päätösseminaarista 20.10.2025 puhujille sekä aktiiviselle ja ilahduttavan suurelle, keskustelevalle yleisölle. Vireiden keskusteluiden pohjalta näköala siihen, että kansalaislingvistiikka kantaa ja jatkuvasti kehittyy kotimaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä, on lupaava. Hankkeen verkkosivut jäävät auki, ja sivuille päivitetään jatkossakin julkaisuja ja opinnäytteitä sitä mukaa, kun ne tulevat julki.

Johanna Vaattovaara

suomen kielen professori, Arkisuomet-hankkeen johtaja

ARKISUOMET-HANKKEEN PÄÄTÖSSEMINAARI

Citizen Sociolinguistics as participatory practice – explorations and reflections 23.10.2025

Hankkeen päätösseminaari kokosi Tampereen yliopiston Cafe Aula Toivoon paikan päälle sekä Zoom-etäyhteyden äärelle ilahduttavan suuren määrän aiheesta kiinnostuneita ihmisiä, noin 50 osallistujaa. Seminaarissa jaettiin hankkeen keskeisiä havaintoja sekä kokemuksia ja haasteita osallistavista käytännöistä sosiolingvistiikassa. Päivän jälkimmäisellä puoliskolla kuultiin hankkeen tieteellisten neuvonantajien, eurooppalaisten sosiolingvistien Barbara Soukupin (Wienin yliopisto), Christoph Purschken (Luxemburgin yliopisto) ja Unn Røynelandin (Oslon yliopisto) puheenvuorot. Etäyhteyden kautta mukana oli useita kansainvälisiä tutkijoita, kuten sosiolingvistiikan uranuurtaja Dennis R. Preston.

Lisätietoja seminaarin sisällöistä, luentoihin liittyvät materiaalit ja valokuvia päivästä löytyy hankkeen verkkosivuilta:

<https://research.tuni.fi/arkisuomet/ajankohtaista/arkisuomet-hankkeen-paatosseminaarin-satoa-highlights-from-the-final-seminar/>

Antoisa seminaaripäivä päättyi yhteiseen illalliseen Arkisuomet-hankkeen tutkijoiden, tieteellisten neuvonantajien, opiskelija-avustajien ja yhteistyökumppaneiden kesken.

Arkisuomet-hankkeen uutisia

AINEISTO TUTKIJOIDEN KÄYTTÖÖN

Hankkeen kyselyaineisto nyt tutkijoiden saatavilla tietoaarkistossa

Arkisuomet-tutkimushankkeessa kerätty [kyselyaineisto on nyt saatu Tietoaarkistoon ja on nyt tutkijoiden käytettävissä Aila-järjestelmän kautta](#). [Aila](#) on Tampereen yliopiston yhteydessä toimivan Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston (FSD) palveluportaali, joka kokoaa ja tarjoaa digitaalisia tutkimusaineistoja opetuksen, opiskeluun ja tutkimukseen. Rekisteröitymällä asiakkaaksi Aila-järjestelmään pääset latamaan Tietoaarkistoon tallennetun Arkisuomet-hankkeen kyselyaineiston sekä suomen- ja englanninkieliset kuvailutiedot.

Tietoaarkistossa kyselyaineistoon tehtiin vielä joitakin muutoksia tunnistettavuuden vähentämiseksi. Osasta avovastauksia poistettiin esimerkiksi tarkempia asuinpaikkoihin liittyviä mainintoja. Lisäksi Osgood-asteikon vastauksia selkeytettiin pyöristämällä desimaalit lähimpään kokonaislukuun. Kaikki Tietoaarkiston tekemät muutokset on merkitty aineistoon hakasulkein, joten alkuperäisestä aineistosta poikkeavat kohdat ovat selkeästi tunnistettavissa.

KONFERENSSI

Nordisco-konferenssissa Trondheimissa 3.-5.12.2025

Arkisuomet-hanke oli esillä joulukuun alussa Nordisco-konferenssissa (the 8 th Nordic Interdisciplinary Conference on Discourse and Interaction). Kaarina Hipin ja Johanna Vaattovaaran laatiman esitelmän *Academic and lay researchers' discussions in a Citizen Sociolinguistic project – How is linguistic knowledge handled and challenged* diat ovat saatavilla [pdf-muodossa Arkisuomet-hankkeen verkkosivuilla](#).

Tämä on Arkisuomet-hankkeen viimeinen uutiskirje, lämmin kiitos sinulle mukanaolosta ja kiinnostuksesta tutkimustamme kohtaan!

Johanna Vaattovaara, professori

Keitä me olemme?

Arkisuumien kielitietoisuus ja muutos -hanke (LANGAWARE) on Koneen Säätiön rahoittama kolmivuotinen hanke (2023-2025). Tutkijat selvittävät, miten suomea äidinkielenään ja sitä toisena kielenään käyttävät eritaustaiset suomalaiset hahmottavat suomen kielen vaihtelua arjessaan, niin kasvokkaisissa kohtaamisissa kuin digitaalisissa ympäristöissä.

Kaarina Hippi, dosentti

Olli Kuparinen, akatemiatutkija

Hankkeen johtaja, professori [Johanna Vaattovaara](#), haastattelu: [Professorin tutkimusaihe löytyi S-marketin kassalta](#)

Tutkija, dosentti [Kaarina Hippi](#), haastattelu: [Kielentutkija ei ole kielipoliisi](#)

Akatemiatutkija [Olli Kuparinen](#), haastattelu: [Tutkija suuntaa pyöräretkillään murrepitäjiin](#)

Väitöskirjatutkija [Helmi Marttila](#), haastattelu: [Miten puhe muuttuu tekstitykseksi?](#)

Hankkeen tiedeviestintävastaava, tiedetoimittaja [Mari Heikkilä](#)

Helmi Marttila, väitöskirjatutkija

Mari Heikkilä, tiedeviestintä

Lue lisää Arkisuumet-hankkeesta ja sen tuloksista: research.tuni.fi/arkisuumet/

Leppoisaa joulunaikaa!